

gjort et bethdeligt Arbejde for at samle Penge til en saadan Bane og saa det for nødne Tilfæld til den, at vi saa komme med et Lovforslag om denne Bane uden at foreslaa Baner i Egne, hvor der intet saadant Arbejde foreligger, kunne de saa et saadant Arbejde gjort, eller tro de, at de kunne saa en Bane uden Arbejde, saa staar det dem frit for at komme med et Lovforslag derom, og jeg skal med største Fornøjelse støtte et saadant Forslag fra de Herrer, men jeg ser ingen Grund til, at en Egn, der har tilbudt sin Medvirken, pefuntar Støtte og Ofre for en Bane, skal ofres for en Egn, der ikke har tilbudt noget saadant. — Det ærede Medlem for Bøje Amt's 2den Valgkreds (Berg) drog meget stærkt til Felts imod mig, fordi Forslagsstillerne ved dette Forslag stillede Kommunerne pefuntar ubehag og førte dem ud i Forhold, hvis Udvi-ling de ikke kunde forubde, og mulig i en saadan Glendighed, at de ikke vilde kunne bestride deres særlige Forpligtelser. Jeg tror, det ærede Medlem tager fejl. Det er ganske rigtigt, som han sagde, at der tidligere har foreligget Tilbud, der saa ret godt ud overfor de paagaeldende Egne. Den ærede Minister har imidlertid forklaret, hvorfor der ikke var nogen Rimelighed for, at man nogen Sinde kunde gaa ind paa dette Tilbud, idet det sandsynlig indeholdt en Provision eller en særlig Avance for dem, der gjorde det, og dermed hænges sammen, at jeg ikke lader mig imponere af denne halve Million, hvorom det ærede Medlem talte. Han sagde, at man ikke vilde inblade sig med Foll, der lægge en halv Million paa Bordet, men de Penge ere lette at staffe; naar der foreligger en Forretning, hvorved det er sikkert, at man kan tjene en Million, saa maatte man være en meget daarlig Forretningsmand, hvis man ikke i Løbet af kort Tid kunde staffe en halv Million paa Bordet. Det betyder ikke noget. Lovforslaget har ikke paalagt Kommunerne nogen Byrde. Det Lovforslag, der blev forelagt i Hjørring, og hvortil jeg ogsaa var Forslagsstiller, bemyndigede Ministeren til at paalægge Kommunerne en Pligt til at udrede Bidrag til Banerne; men derom indeholder dette Forslag intet; det stiller Kommunerne aldeles frit. Endog efter at Forslaget er vedtaget, kunne Kommunerne ikke tvinges til at gaa udenfor deres Tilbud, og saa vidt jeg veed, have de alle reserveret sig, at de ikke vilde overtage nogen Drifts-garanti. Spørger man, hvorledes Kommunerne ere stillede, naar Lovforslaget bliver Lov, saa er Svaret, at de kunne staffe sig Banerne og lade det være. De kunne ikke paatage sig de store Forpligtelser, som høre

til at bygge og eventuelt drive Banen uden at udsætte sig for en stor Risiko, hvilket de ikke kunne uden overordnede Autoriteters Samtykke, som de rimeligvis vanskeligt ville kunne opnaa, selv om de vare letvindige nok til at gaa ind derpaa; men hvad Kommunerne kunne gøre, naar Forslaget bliver Lov, er dette, at de kunne slutte Kontrakt, med hvem de kunne komme overens, om Banernes Bygning og Drift, og jeg vil antage, at hvis Banerne virkelig skulle bygges gennem Kommunerne's Virksomhed, og det overlades dem at søge en Entreprenør, saa maa det ske paa den Maade. Jeg kan henvise det ærede Medlem til, at vi have netop nylig haft et saadant Eksempel, idet Stagensbanen, der er bygget af Hjørring Amtsråd som Koncessionshaver, er overdraget til en Entreprenør, som har overtaget mindst 10 Mars Drift af Banen, og der er ikke noget i Vejen for, at noget lignende kan ske her og det for længere Tid; saa at der ikke paalægges Kommunerne større Forpligtelser, end de selv ville. Jeg vil lige saa nødig som det ærede Medlem bidrage til nogen Foranstaltning, der kan sætte Kommunerne ud af Stand til at bestride deres egentlige kommunale Pligter, men det gør sandelig dette Lovforslag ikke. Det sætter Kommunerne i Stand til at staffe sig en Betsvæmmelighed, en Jærnbane, som de trænge til, og det maatte mere end de fleste Egne her i Landet, og jeg tror, at hvis man følger det ærede Medlem, gør man det saare vanskeligt for dem at saa Jærnbanen bygget, men naar de følge os og tage Lovforslaget uden væsentlige Endringer, saa de en Jærnbane uden synderlig Vanskelighed.

Berg: Det ærede Medlem for Hjørring Amt's 5te Valgkreds (Bertelsen) stred mandelig for Banen gennem sin Valgkreds, og for, at der kunde blive sat Punkturn, naar han var naaet lige over Valgkredens Ende. Det foreskriver mig, at overfor mig behøvede han ikke at stride saa tappert, thi han veed, at jeg ønsker ogsaa denne Bane. Jeg er blot lidt uenig med ham i Ortografien, idet jeg mener, at han vil sætte Punktum paa urette Sted, der skulde helst være Komma — det er lidt vanskeligt med den Retskrivning i vore Dage. Det er imidlertid et Spørgsmaal, der nærmere kan drøftes. Naar det ærede Medlem mente og gentagne Gange udtalte, at han ikke vilde være med til at føre Befolkningen i Fædtesabet, eller hvad det var, siger jeg ikke, at det ærede Medlem har den Mening, men jeg siger: Ligger der bag dette Forslag en Garanti fra Sogne- og Amtskommunerne,